



**"GLAS NARODA"**

(Slovenian Daily.)

Owned and published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:  
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko In Za celo leto za mesto New York \$5.00  
Canada ..... \$3.50 Za pol leta za mesto New York 3.00  
Za pol leta ..... 2.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50  
Za četrt leta ..... 1.00 Za iznajetstvo za celo leto .... 6.00

GLAS NARODA

("Voice of the People.")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.  
Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.  
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

**Vstajenje**

Slavni pesnik Slobodanke je pel:

— Vstani narod, išči svoje!

Toda pesniški pozivi pevca stranke prava niso bili v stanu stori-  
riti čudež niso mogli razkleniti robskih verig dolgostoletnega rob-  
stva, v katerih je trpel ta v duši plemenit, ali vsled dolgega trplje-  
nja oslabljeni narod.Zahteval je ta narod svoje, ali vstati ni mogel, ker je bil oko-  
van s težkimi okoliščinami. Budili so v njem vero v vstajenje njegovi nja-  
boljši sinovi, pitali ga z mrzno prot tiranu, napajali ga z vinom  
oduševljenja in mu predstavljali zarjo boljših dni. Ali gledajoč ne-  
prestan proti vzhodu, odkoder so pričakovali to zarjo, so se jim til-  
niki uklonili, toda zarje ni bilo na vzhodu.Upirali so pogled v "severnega strica", toda tudi ta jih je iz-  
dal. Pričakovali so, da bodo verige same od sebe, vsled zarjavelosti,  
odpadle; pričakovali so, da se bodo tamnice porušile, da bo potem  
izšel "nevolji suženj" iz njih na solčno svobodo.

Zastonj je bilo to pričakovanje.

Ne pesniki, ne politiki, ne učene glave niso pospešile našega  
osvobodjenja. Okoli zveče, tamnice odmevajo upitja.Ali ti vzhodi in kraki so prodri do živega Boga in njemu s  
smili ta starodavni trpin. Grehi naših sovražnikov so izvali njegov  
srd. In celokupni prosvitljivi svet je navalil na brezčasne nasilni-  
ke, da jim otme nedolžne žrtve iz kremelj.Ustal je tudi veliki mož svobodne zemlje, zagovornik večne pra-  
vice, kot nov prorok in nov odposlanec neba da razruši carstvo sanj  
okrutnih Alarihov in Atil.Na njegovo čudotvorno besedo: — Sužnji, vstanite na svobo-  
do! — so okoli sami od sebe popustili, jetničarji so padali pre-  
strašeni na zemljo, pričakujoč grozne kazni za svoje zločine. Bili  
so se stopiti pred svoje sodnike, pred svoje sužnje. Želeli bi, da se  
zemlji pod njimi odpre, da jih planine pokrijejo, da jih morje požre,  
nego da bi morali stopiti pred svoje žrtve kot pred svoje solnce.

Sedaj se usoda sveta izpreminja.

Vstajaj sužnji na noge, zapuščajo ječe. Solnce svobode sije in  
žari, temne sile beže. Polovničarji se skrivajo v svoje brloge od stra-  
ha pred solčnimi žarki.Narod! — Poklekni ponižno, dvigni glavo in roke proti nebu in  
hvaležno proslavljaj Vsemogočnega, ki je končal tvoje muke, ki je  
za tvojo svobodo in za svobodo drugih, tebi podobnih trpinov dvi-  
gnil zemeljske sile, oborožil celi svet, da zdrobi rable, ki so ti sesa-  
li kri iz žil, ki so ti odvzemale sile, gazili poštenje in ljudsko čast.Pokloni se onemu velikemu preko oceana, katerega je Bog poš-  
lal kot svojega pobožnega, da izvrši veliko delo osvobodjenja.Narod, s svojo hladnokrvnostjo, resnostjo in modrostjo svojih  
sklepov, pokaži se dostojnih svobode! Pokaži se zrelih za veliko od-  
kupljenje, vrednim, da sediš za mizo z ostalimi kulturnimi narodi  
sveta.

(Hrv. Država, 25. oktobra.)

**Skušnjave Poljske**

Kje bomo imeli prihodnjo vojno?

Mogoče boste rekli, da je prežgodaj staviti to vprašanje vs-  
pričo dejstva, da se zadnja vojna oficijelno še ni končala.

V tem se pa — motite!

Skoro vse vojne v zadnjih dveh stoletjih v Evropi je bilo pri-  
pisovati dejstvu, da se ob koncu kake vojne ni nihče vprašal kaj  
takega, kajti vsakdo je smatral za gotovo stvar, da se bo prihodnja  
vojna pojavila tukaj ali tam ter na ta ali oni način. V gotovem smis-  
lu besede je za mirovno pogodbo v onih starih časih smatralo na  
hinavski način za neke vrste premirje. Cela teorija "ravnotežja  
sile" ter oboroževanja je temeljila na tej tih domnevi.Oni, ki so vedeli, "fire insurance" izvedeni v mednarodnih  
razmerjih, da govorimo tako, so soglašali v tem, da bo naslednja  
vina izbruhnila v širokem kotlu pomešanih narodov, ki sega od Nem-  
cev pa do Rusov, v pokrajini, ki so znane kot Poljska, Litva in  
Ukrajina. Naslednjo evropsko vojno bodo vojevali Poljaki na eni  
strani ter Ukrajinci in Litvinci na drugi — razven če narodi Evro-  
pe in Amerike poročajo vmes ter preprečijo nevarnost s tem, da  
udejstvi pravično uravnajo spora, ki loči ta dva naroda.**POPRAVA STARE KRIVICE.**Ni ga menda danes na svetu človeka, ki bi nasprotoval trditvi,  
da bo ena izmed posledic zavezniške zmage v veliki vojni poprava  
krivice, katero se je storilo poljskemu narodu od strani Friderika  
Velikega, Marije Terezije in Katerine II.Pravica ter varnost Evrope in sveta zahtevata, da se Poljska  
zopet ustanovi kot neodvisno državo. Razventega, če je kje kako  
pleme, ki je zaslužilo prostost s trpljenjem, delom in bojem, potem  
je to — poljski narod. Celi svet občuduje poljsko junaštvo ter polj-  
sko vstrajnost. V preteklosti so izgnani poljski domoljubi pridobi-  
li poljskemu narodu prijateljev povsod, kjerkoli je bilo najti prija-  
telje prostosti in pravice.Od bojnih polja ameriške revolucije pa do burskih bojev za ne-  
odvisnost so Poljaki vedno prelivali svojo kri v obrambi pravice  
proti moči, v obrambi slabega proti silnemu. V veliki vojni so mi-  
lioni Poljakov po celim svetu pokazali novo lastnost poleg onih,  
ki je ponavadi človek spjal s poljskim imenom. Mislimo nam-reč zmožnost koncentrirane akcije, koje pomanjkanje v preteklo-  
sti je imelo za posledico uničenje poljske neodvisnosti.**NALIK MADŽAROM.**Ali ni nekaj sentimentalnega v tem svetovnem oboževanju polj-  
skega naroda? Kaj mislimo s tem, bo naenkrat postalo jasno, če po-  
zovemo pozornost čitatelja na slični slučaj Madžarov. Skozi zadnji  
dve generaciji je svet občudoval junaški boj madžarskega naroda  
za neodvisnost. Noben narod se ni kedaj bolj junaški boril proti  
dvajsetkratni premoči kot so storili to Madžari leta 1848.Junaštvo in ljubezen do svobode pa nista preprečila madžarske-  
ga naroda ali pravzaprav njega voditeljev, da ne bi zatirali ter na  
najbolj brezobziren način izrabljali milijone ne-madžarskih podani-  
kov Ogrske. Na drugi strani pa je svetovno občudovanje madžar-  
skega junaštva in ljubezni do svobode skozi zadnjega pol stoletja  
dovedlo do tega, da zatiranje žrtve madžarskega tiranstva niso mo-  
gle spraviti svojega stanja pred narode Evrope in Amerike.Sijaj madžarskega boja za prostost je metal senco na dejstvo,  
da je pomenila pri madžarskih aristokratih prostost ne le prostost  
za Madžare ter tudi prostost zatiranja drugih. Pisec tega članka  
lahko govori glede tega z nekako avtoriteto, ker je sam Madžar, a  
eden, ki veruje v prostost za Madžare in tudi za ne-Madžare in ki  
je prepričan, da so grozote zadnjih starih let izpreobrile celi madžar-  
ski narod.**DVA JUNAŠKA NARODA.**Med madžarsko in poljsko narodno karakteristiko je opaziti  
presenetljivo analogijo. Precej je skupnega med tema dvema nara-  
doma glede intelektualnega in sentimentalnega ustroja. Oba nara-  
da ljubita prostost. Oba sta sta junaška ter umetniško razpoložena  
po instinktu in tradiciji. Oba sta tudi malo — nestalna. Oba sta  
lasten prepričevalen ton in neka zgovornost, ki se družijo s presenet-  
ljivo nadarjenostjo za druge jezike, vsled česar sta v stanu zavze-  
mati se za svojo stvar tudi v drugih jezikih.Če je najti narode, ki so instinktivno aristokratski, potem so to  
Madžari in Poljaki, dočim so Švicarji, Norvežani in Srbi instink-  
tivno demokratični.To analogijo pa lahko raztegemo še dalje. Pred par dnevi je  
politično zatiranje ter ekonomsko izrabljanje pred našimi očmi po-  
vzročilo razpad zgodovinskega ogrskega kraljestva. Na drugi stra-  
ni pa je sorazmerno maloštevilnim znano, da je bilo padec zgo-  
dovinskega poljskega kraljestva v veliki meri pripisovati istemu vz-  
roku. To vsaj pravi profesor C. H. Bain, eden najbolj odločnih an-  
gelskih avtoritet glede slovanskih zadev in njegovo trditev potrju-  
je Bruekner, veliki poljski zgodovinar v družbi z nadaljnjimi, no-  
jih pričevanje moramo sprejeti kot nepristransko.**ZGODOVINSKA POLJSKA.**Ker se ne more razpravljati o potrebi neodvisnosti Poljske niti  
s tega, niti z onega vidika, je vendar skrajno važno pojasniti, da mo-  
ra biti poljska neodvisnost omejena na ozemlja, ki imajo izključno  
ali pretežno poljsko prebivalstvo.Skrajni poljski nacionalisti pa niso zadovoljni s Poljsko, ki  
bi obstajala iz takega izključno poljskega ozemlja. Skrajni poljski  
nacionalisti zahtevajo Poljsko, ki bo vključevala poleg dvajsetih  
milijonov Poljakov še najmanj petnajst milijonov ne-Poljakov.Zgodovinska Poljska koje zopetno ustanovljenje zahtevajo polj-  
ski nacionalisti, bi vsebovala poleg pristne Poljske tudi obsečne o-  
skrje, v katerih stanujejo Litvinci in Beli Rusi na severo-iztoku ter  
Ukrajinci na jugu in jugoiztoku. Pri tem niti ne omenjamo Židov,  
ki so nastanjeni kot v pol-krogu krog meja prejšnje Rusije.Skrajne zahteve poljskih šovinistov obsegajo državo, v katero  
bi bil inkorporiran velik del Litve, del Bele Rusije, cela Galicija,  
kjer sta dve tretini prebivalstva ukrajinjski.Ti šovinisti zahtevajo zahtevajo nadalje province Cholm, Vol-  
hinijo, Podolje ter celo ozemlje zapadno od Dnjepra, do Kijeva. S  
tem bi se inkorporiralo v Poljsko nekako osem milijonov nevolnih  
ukrajinjskih podanikov.**KAJ SE JE SVET NAUČIL.**V skrajni sili pa bi se poljski imperijalisti zadovoljili s pro-  
vincami Cholm ter zapadno Galicijo, vključno mesta Lvov, Prem-  
ysl in Borislav. Posest tega ozemlja bi dajala Poljakom kontro-  
lo nad petrolejskimi viri iztočne Galicije, ki so za rumunskimi naj-  
bogatejši v Evropi.Svet se je naučil, kaj pomeni vlada enega plemena nad dru-  
gim. Vzgrad turškega in avstro-ogrškega plemenskega tiranstva sa-  
je preveč globoko utisnil v duha Angležev, Francozov in Amerikan-  
cev, da bi ga pozabili. Vsled tega je upati, da se bo mirovna konfa-  
renca pri določitvi meja Poljske držala principa predsednika Wil-  
sona, naj obstaja neodvisna Poljska iz ozemelj, ki imajo pristno  
poljsko prebivalstvo.**Dopisi**

Lorain, Ohio.

Slovenci v Lorainu zahtevajo  
skupno delovanje!Kakor je bilo že iz več slov. na-  
selbin poročano, da ljudstvo za-  
hteva, da stojimo Slovenci v Ame-  
riki, kadar se gre za narodno  
stvar, kot en mož in v eni organi-  
zaciji, tako so zahtevali tudi Slo-  
venci v Lorainu, zbrani na shodu  
v nedeljo 1. dec. Vdeležba shoda  
je bila povoljna in sorazmerna v  
članstvu SRZ in SNZ. Program  
shoda je bil, da se protestira proti  
želji imperialistične italijanske  
vlade po slov. zemlji, zakar se je  
tudi napravilo resolucijo in se jo  
brzojavno poslalo na državnega  
tarnika Lansinga.Predsednik shoda je otvoril  
shod s primernim nagovorom, na-  
kar je dal besedo g. Jankotu N.  
Rogelju, uredniku Enakopravnos-  
ti. G. Rogelj je primerno oral  
zahteve Italije ter dotične sloven-  
ske pokrajine. Priporočal je tudi  
skupno delovanje obeh strank, za-  
kar mu je navzoče občinstvo dalo  
vse priznanje. Največ odobrava-  
nja pa je bilo, ko se je izrazil, da  
je bilo veliko preveč prepira po  
časopisju v tej pozni uri življenja  
ali smrti slovenskega naroda. To  
je dokaz, da slov. zavedno delav-  
stvo po Ameriki ni za prepri, ka-  
korsnega zna proizvajati naše slo-  
venske časopise, temveč da je za  
skupno in plodovito delo, kadar  
se gre za narodno korist. Tudi za  
naslednji pozvani govorniki so bili  
slaviji. Zato pa na delo, Slovan-za skupno delovanje. Omenjeno  
je bilo tudi, da se prizna odbor-  
ma obeh strank hvalo, kar so sto-  
rili dobrega, toda za tako dolgo  
trajajoči prepri in trositev neslo-  
ge vedoma ali nevedoma med u-  
bogi narod se jim pripozna neza-  
upnec.Leta 1914. je globilo zavezni-  
ke popolnoma nepripravljene, ko  
je Nemčija udarila z vso silo nanje,  
in posledica temu je bila skoraj-  
suji prepada zaveznikov. Tako je  
dobil usodepolni trenutek tudi nas  
Slovence nepripravljene. Ko ne bi  
bili Slovenci tako razcepljeni v  
stranke, ne bi bilo treba sedaj ta-  
kega vihanja za protestne reso-  
lucije glede italijanske neopravi-  
čene želje, temveč bi bilo že zdav-  
naj vse pripravljeno. Obratno bi  
bili pa že lahko zdavnaj dokazali  
pri ameriški vladi in zaveznikih,  
kje so slovanske pokrajine in kje  
živijo izključno le Jugoslovani in  
kdo naj jim vlada. Toda v tej kri-  
tični narodni borbi se je pokazalo  
nekatero slov. časopisje (uredni-  
ki), da je nezmožno voditi narod  
v teh težkih urah. Treščilo je iz  
New Yorka, treščilo iz Chicaga in  
Clevelanda in narod je bil razde-  
ljen, želja nekaterih se je izpolni-  
la. Toda narod je začel zopet o-  
krevati in kadar popolnoma okre-  
vata, tačas se pa bo znal varovati  
nadaljnih narodnih udarcev.Dočkali smo velike čase, čaka-  
mo nas še večji, še pomenjivejši,  
se gre za narodno korist. Tudi za  
naslednji pozvani govorniki so bili  
slaviji. Zato pa na delo, Slovan-Opustimo enkrat naše tiste ta-  
ko v glavo vcepjene nazore, da  
dve osebi, vsaka svojega politi-  
čnega prepričanja (naj mi gospoda  
oprostita za tu navedena imena),  
kot namreč g. Konda in Rev. Za-  
krajšek, ne bi mogla skupno de-  
lovati za rešitev naroda. To nam  
je zabito v glavo le iz političnih  
namenov, za kar potem narod  
trpi.Razdruženi smo bili na narod-  
nem polju, odkar se je pričela voj-  
na, toda uvidevamo se v zadnjem  
trenutku, da je potrebno skupno  
delo. Razdeljeni smo bili z enim  
udarcem, kar sedaj obžalujemo,  
toda zopet se počasi, a s sigurno-  
stjo združujemo, in kadar smo  
pa zopet združeni, tačas nas naj  
pa ne razdruži nobena sila več.  
Kdor bo videl kaj napakega, naj  
nikar kar ne udriha in razbija,  
ker narod ga bo zopet sodil, tem-  
več naj pride na dan z lepimi do-  
kazi in stvar bo gotovo prav re-  
šena.Na zgoraj omenjenem shodu se  
je tudi sklenilo, da se apelira na  
oba glavna odbora glede združe-  
nja pod samo eno slovensko na-  
rodno organizacijo, kar naj bi tu-  
di vsi člani obeh organizacij ši-  
rom Združenih držav zahtevali.

X.

Richmond Hill, L. I., N. Y.

Razveseli se človek, ko vidi čla-  
nek o Jugoslovanih v ameriškem  
časopisju. Ali nekam točno je pri-  
steno, ko čita naprimer poročilo o  
jugoslovanskem shodu v Pitts-  
burghu. Časopisje omenja, da je  
bil to eden največjih shodov, kar  
so jih Jugoslovani kdaj obdrža-  
li v Združenih državah Ameri-  
ke. Poročila omenjajo, da so se  
zborovali izrekli v svoji resolu-  
ciji za združenje vseh Jugoslova-  
nov pod vlado, kateri bo učelo-  
val "veliki in demokratični kralj  
Peter Karagjorgjevič". Pri trez-  
nem miselnju prevzame človeka  
slutnja, da to skoro gotovo ni bila  
želja zborovalcev, pač pa le neka-  
terih posameznikov, ki imajo pri-  
tem svoje osebne interese, kateri  
so jim več kot dobrobit naroda.V nedeljo zvečer 1. dec. smo se  
Newyorčani lahko prepričali, v  
koliko je naš narod navdušen za  
monarhijo. Videli smo duševno  
razpoloženje in slisali ogromen in  
veličasten aplavz, ko so govorniki  
omenjali jugoslovansko republi-  
ko. Ako delajo naši voditelji po  
načelih samoodločevanja naroda,  
zakaj ne vpoštevajo splošne nar-  
dove želje in nas potom resoluciji,  
ki so sestavljene po njihovi želji,  
silijo pod dinastijo! Kajti četudi  
bi bil kralj Peter najbolj demo-  
kratičen Jugoslovani, je navezava-  
nje le kralj dedne monarhije in  
ker je unarajoč kot vsi ostali zem-  
ljani, nam tudi on ne bo vedno  
kraljeval, nam pa bo le ostala di-  
nastija.V koliko so pa kralji demokra-  
tični, smo imeli priliko spoznati se  
z vsakim posameznim. Vzemimo  
za primeru italijanskega kralja,  
katerega nam predstavljajo skoro  
bolj demokratičnim kot so ruski  
boljševiki. Ali pa on vpoštevata  
principe demokracije, ali ne sku-  
ša njegova vlada odtrgati najple-  
še dele naše domovine in s tem  
zaslužiti ogromno število naših  
ljudi in to kljub prejšnjim pogod-  
bam, sklenjenim med našimi in  
njegovimi zastopniki? Znano nam  
je, da ima italijanska vlada naje-  
te agente v tej deželi tako kot v  
drugih, katere plačuje v svrhu  
propagiranja za njene imperia-  
listične namene, da bi potem kaže-  
je s pomočjo nepravilnih podatkov  
prepričala svetovno javnost, da je  
ona opravljena do naših pokrajin  
in da prebivalec istih krajev smi-  
željo priiti pod njeno okrilje. Ali  
nam bo kdo zameril, ako pri de-  
lovanju za dobrobit naroda dvo-  
mimo nad našimi narodnimi vo-  
ditelji, da v resnici delajo za narod  
in da niso plačani od kraljevske  
srbske vlade?Toliko za danes, upam pa, da je  
prav tako! S pozdravom

Anton Kosirnik

(V Pittsburghu ni bil jugoslo-  
vanski temveč čisto srbski shod,  
katerega je sklical ultra-Srbini  
prof. Pupin. Vemo pa in vedo tudi  
drugi, da se ni vse res, kar reče  
Pupin. — Opomba uredn.)

Pittsburgh, Pa.

V nedeljo 1. dec. je bil tukaj  
shod v Kranjsko-Slovenskem Do-  
mu. Zbralo se je še precej Sloven-  
cev, pa vendar sem jaz mislil, da  
jih bo prišlo več. Ako je v tej na-  
selbini 5000 Slovencev, priti bi jih  
moralo najmanj 2000. Kar jih je  
prišlo na shod, so bili večinoma  
sami moški; žensk je bilo prav  
malo.

Sedanjí shodi pa veljajo za vsi.

**O protestih**Ze večkrat smo v našem listu  
pozivljali rojake, da prireajo po  
vseh naselbinah protestne shode  
ter pošiljajo proteste proti ita-  
ljanski okupaciji naših dežel  
predsedniku Wilsonu in v državni  
departament v Washington, D. C.  
Ravno tako pa je tudi potrebno,  
da se pošiljajo protesti angleške-  
mu, francoskemu in italijanskemu  
poslanstvu ter senatorjem posa-  
meznih držav.V Združenih državah ne bi sme-  
lo biti nobenega društva, nobene  
organizacije, ki ne bi poslala po  
več protestov raznim uradnikom  
in uradom v Washingtonu, D. C.  
Le s protesti, ki morajo kar de-  
ževati na pristojna mesta, bomo  
prepričali diplomate, ki nas do se-  
daj še niso mnogo poznali, da so  
zanteve imperijalistične Italije  
pretrpane in krivične, da nam ho-  
če ukrasti zemljo, na kateri živi-  
mo že nad tisoč let.Ne spimo, temveč, bratje na de-  
lo! Prireajte shode in protesti-  
raje!Proteste naslovite:  
Hon. Woodrow Wilson, Presi-  
dent of the U. S.,  
State Department,  
British Embassy,  
French Embassy,  
Italian Embassy,  
Senatorjem posameznih držav  
itd., vsi v Washington, D. C.  
Zahtevajte pravico! Protesti-  
raje proti krivici!**V zvoniku potrkava-  
vajo**

(7. decembra.)

Zložil Fran Neubauer.

V zvoniku potrkavajo,  
ker praznik je jutranji dan.  
Kako mi je sladko pri sren,  
kako sem vesel, razigran!Tako ne znanjo zvoni nikjer,  
kot fantje iz naše vasi!  
Nikjer se po širnem svetu  
zvonjenje tako ne glasi.Ah, to je slovesen, prazničen glas,  
prikupen in vabiliv!  
Pa saj to ni glas zemeljski,  
to svetih nebes je poziv.K pobožnemu veselju  
zvonovi pozivljajo,  
pokočno, tiho radost  
v srce izlivajo.Spočetje brezmadežno jutri  
Device je vseh devic!  
To čutio srea v dolini,  
odmeva to vrh goric.In jutri ves narod pobožni  
zapoje veselo razvnet:  
"Pozdravljena lilija čista,  
pozdravljen najlepši svet!"In jutri navdušeni glasovi  
napolnijo božji hram:  
"Pozdravljena, vedno čiščena,  
ki dela si Jezusa nam!"**Odstop kronprinca.**Pariz, Francija, 6. decembra. —  
Nemški prestolonaslednik Fride-  
rik Viljem se je odpovedal pravi-  
ci do nemškega prestola. — Neka-  
vest, ki je prišla od poloficijelne-  
ga Wolffovega urada v Bazel, po-  
roča naslednjo odpoved:"Formalno in definitivno se od-  
povedujem vsem pravicam do kra-  
ljeve pruske in do cesarske nem-  
ške krone, ki bi imela pripasti  
meni po odpovedi kralja in cesar-  
ja ali iz kakega drugega vzroka.  
Dano na podlagi moje avtorite-  
te in podpisano po moji roki; iz-  
dano v Wieringen, 1. decembra  
1918.

Wilhelm."

V pogovoru z zastopnikom Ass.  
Press na otoku Wieringen je Fri-  
derik Viljem 3. decembra rekel:  
"Odpovedal se nisem ničemu;  
in nisem nikdar podpisal nikake  
listine."Dodaj je, da bo, ako nemška  
vlada sklene, da napravi republi-  
ko, zadovoljen, da se vrne v Nem-  
čijo kot navadni državljani, ki bo  
pripravljen pomagati deželi v vsa-  
kem oziru in če treba tudi delati  
v tovarni.**Konec imunitete Hohenzollerncev.**Berlin, Nemčija, 6. decembra.  
Pruska vlada je formalno prekli-  
cala pravico, katero so do zdaj  
imeli člani hohenzollernske dru-  
žine, do imunitete pred postavo.

## Po štrajku v Idriji

Idričan je znan kot miren, mirnokrven državljani, ki ga zlopa ne spravi iz ravnotežja. Ako je kljub tem impregniranim lastnostim idrijsko delavstvo v celoti in solidarno stopilo v štrajk, so ga morali v to prisiliti tehtni, globoki vzroki, pač pa skrajna sila.

Idrija leži nekako na koncu sveta, sama zase v kotlini. Kar se v mestu pridela (sočivje), bi se lahko snedlo v par dneh. Ves živčev je treba vpeljati v mesto iz bližnje in daljnje okolice. Da se ne bi Idričani preveč seznanili s svetom in njegovimi idejami, Idrija ni smela dobiti železnice, zato pa je erar, svoj čas delavcem preskrbljeval žito, bratovska skladišča je uvažala slanino in mesnino. Vipavska stran je zalagala Idrijo v zelenjavo in sadjem, bližnja okolica s krompirjem, ljubljanska in vrhniška z zeljem.

Skratka: Idrija je živila samo od uvoza.

Med vojno pa je prostovoljni uvoz popolnoma prenehal. Lahko si je sedaj predstavljati položaj, v katerem se Idrija danes nahaja. Kakor stopiš iz mesta, srečuješ karavano za karavano žena in otrok, ki prihajajo z nahrbtniki podobnimi vrečami, eni s polnimi, drugi s praznimi. Napol dorasli, telesno zaostali otroci, izsesane matere je čisto pod težo bremena — bolj podobni živini kot ljudem.

Zjutraj na vse zgodaj je spravila mati skupaj zadnje perilo, še par ruh, da jih bo zamenjala na kmetih za živeč, zvečer se šibi pod vrečo krompirja, ki pa pri številni družini ne bo zadostoval niti za teden dni. Tudi kmetu zmanjkalo živila. Zato jih pa za papirnat danar ne proda več. Da jih le še v zameno za obleko, perilo, obutev, še raje pa za zlat ali srebrn denar. Tako ob sebi je umevno, da ni bil nihče založen z blagom, tako, da bi mu ga pri takem gospodarstvu ne zmanjkalo, zato so se ženske navadile hoditi v fronto — nekdanjo — po odeje, kofre in druge tam ležeče potrebščine, ki se jih smatra za najdena in brez gospodarja, in kateri se je posrečilo, da je prišla s svojim tovorom mimo številnih straž, ta si je na tak način pridobila izvrsten menjalni predmet.

Manj srečni so breme odvezli, za povrhu se je pa še pri sodišču mogla odpočiti od napore pot. Tudi take se dobe, ki bodo šle čez gotovo število mesecev mogle registrirati uspeh poti v "traju". — Zgodi se tudi, da ti ukradejo perilo, obutev, obleko; čez čas dobiš vse to kje na kmetih, seveda le na pogled, ne pa nazaj.

Kdor je poznal Idrijo, pa ne živi več tu, tega ne bo verjel; saj se v Idriji pred leti ni nikdar zapiralo večnih ali drugih vrat; perilo se je lahko vso čisto sušilo zunaj, ne da bi ga kaj zmanjkalo; tako se si lahko naštel na prstih ene roke. Danes nisi varen pri zaklenjenih durih. Zgodilo se je že, da so ti ukradli večerjo s štedilnika, ko si delal v sobi poleg in je bila žena v dvorčnici. Da ti ponoči pokoljejo ves (še ne zre) krompir, je vsakdanja prikladen.

In vsemu temu je kriva sila razmer, neizmerno pomanjkanje Seveda tatovi iz poklica pri tem niso priklajšani.

Nemala krivda na ravno popisanih žalostnih razmerah zadeva rudniško ravnanje, oziroma njegovega absolutnega šefa dvorne svetnika Billeka. Ta visoki gospod si je s svojim samoderstvom, s katerim drži k tlom delavstvo in uradništvo, pridobil neomejen vpliv pri ministrstvu. Njegova beseda je obveljala vedno in povsod zlasti od takrat, ko mu je socialdemokratsko delavstvo — bilo je še pred vojno — izreklo svojo zaupnico in ga prosilo, naj še ostane na čelu rudniške uprave, četudi bi že lahko šel v pokoj.

Pozneje — malo pozno — se je delavstvo šele zavedlo, v kakšno napako so ga bili zavedli lastni "hofrati", ko je čutilo, da re-di gada na svojih prsih. Pozicija g. Billeka je bila tem trdnjša, ker je pretežal zeta, sekcijskega šefa v ministrstvu za javna dela, da je bil najmlajši in najizkušenejši rudniški komisar prevzel vojaško vodstvo rudnika. Prva zahvala Billekova delavstvu je bil razpust občinskega sveta. Druge so sledile; danes se lahko trdi, da Billek že ne misli na ničesar drugega več, kot kako bi se maskeval nad obsovanje Idrijo.

Kakor pri drugih rudnikih, tako ima udi idrijski delavec svoj postavno voljeni rudarski odbor lokalni odbor rudarske zadrage v Idriji. Ta odbor je vedno posredoval med delavstvom in rudniškim ravnateljstvom oziroma ministrstvom, njemu so se izročile resolucije, sprejete na rudarskih shodih, da jih je oddajal na pristojno mesto. S tem lokalnim odborom je Billek pometal kot se mu je zljubilo. V odboru je bilo nekaj resnih mož, ki so pa žalibože v času potrebe prepustili besedo in odločitev manj odločnim tovarišem, tako da je vedno ostalo pri tem, kar je zahteval Billek.

Vse delavstvo — brez razlike strank — je slednjič prišlo do prepričanja, da lokalni odbor ne vrši svoje naloge. Uvidevnejši so že pred časom hoteli, naj bi se v lokalni odbor volili najboljši možje vseh treh političnih strank, vendar strankarski fanatiki tega niso dopustili — v veliko škodo vsega delavstva. Billeku je ugajalo, ko je videl, da delavstvo ni edino. In na konto neednosti med delavstvom je največ grešil. Nebroj resolucije je romalo v koš. Časih se je delavcem sicer obljubila kakšen malenkost, dalo pa nič. Billek je bil že pred vojno absolutist, med vojno mu je prišla na pomoč še vojaška oblast in njegova močovitost ni poznala več nobene meje. Proj je delavstvo vsaj pital z praznimi obljubami, sedaj jim pa ali ni dal niti odgovora, na stavljenе resolucije, ali pa je delavske zastopnike povabil k sebi in jih zmerjal z boljševeki, anarhisti, srbofili itd.

Tudi venkar je poročal, da je vse idrijsko prebivalstvo vele-izdajalsko, da se med ljudstvo po načrtu razdeljuje orožje in druge take neslanosti. Dva orožniška štražmojstra sta morala iz Idrije, ker nista mogla pričarati veleizdajalec. Na ta način je hotel Billek ukrotiti vse mesto, da bi se mu ne upalo ustavljati pri njegovem germaniziranju, kajti vse njegovo delo je imelo in ima predvsem en cilj: služiti materi Germaniji in postaviti v Idriji stebriček za nemški most do Adrije. Ker je malo težko napraviti Nemea iz človeka, ki ne zna nemško, je proti vsem zakonitim predpisom vzkazal, da se mora na rudniški ljudski šoli že v prvem razredu poučevati nemščina, v višjih razredih pa že skoro ni več prostora za slovenščino. Učiteljstvo seveda ne more delati čudežev, zato pa Billek tudi nje-mu ne prizanaša z očitki antipatriotizma. Le nekaj gg. učitelje je tako "patriotičnih", da si niti zunaj šole ne upajo govoriti sloven-sko. V zahvalo jih bo gotovo Billek vzel seboj, ko pojde v pokoj med brate.

Pri Billeku je sploh vsakdo antipatriotičen, kdor ne pleše po njegovi godbi. On sam pa je tako dinastičen, da naprimer letošnjo zimo na cesarčin god ni dal razobesiti raz eraričnega poslopja za-stav, kot je bilo to doslej v navadi, pač pa so zavihrale zastave šele na večer istega dne, ko je Billek izvedel za neko zmago nemške ar-made. To Billekovo postopanje se je splošno opazalo in grajalo.

Dolgo časa je idrijski delavec prenašal molče in vdano vso mi-zerijo, slednjič je le počela preveč napeta struna. Moke ni več! Ta vest je ušle v Idrijo med delavstvom kot mrzel tuš, tem bolj, ko se je razvedelo, da dvorni svetnik na resolucijo lokalnega odbora ru-darske zadrage ni odgovoril, temveč šel na dopust — založen z bla-gom iz rudniške aprovizacije. Brez hrane ni moči delati, zlasti ne tako, kot se dela sedaj v Idriji, ko se rudnik naravnost ropa ne gle-de na prihodnost. Vse delavstvo brez razlike strank se je združilo v en sam tabor. Dne 7. julija se je vršil javen rudarski shod. Predsed-nik lokalnega odbora rudarske zadrage je poročal o položaju, o stavljenih zahtevih in izjavil imenom vsega odbora, da se je odbor pogačal z rudniškim ravnateljstvom celih šest let o svojih upravi-čenih zahtevih in to brez uspeha, sedaj pa odklanja vsakršno odgo-vornost in odlaga svoje mandate. Nato so združeni delavci takoj iz-ovolili "delavski svet" iz pripadnikov vseh treh strank in proklamir-gali stavko.

Vse mesto je z veseljem pozdravilo ta korak delavstva, ker je bilo prepričano, da bo le združeno delavstvo kaj doseglo. Še isti dan je imel delavski svet prvo sejo, katere se je vdeležil tudi Billekov namestnik in vodja okrajnega glavarstva. Prej ni bilo nikjer mo-goče dobiti ne moke, ne masti, ne mesa; takoj pri prvi seji je pa ru-dniški svetnik Šotola naznanil, da sta moka in mast že na potu in tudi vodja glavarstva je obljubil, da dobi Idrija v kratkem dovolj mesa. Seveda moramo takoj pripomniti, da je ostalo v glavnem le pri — besedah in obljubah.

Delavci pa niso zahtevali samo zboljšanja aprovizacije, ampak tudi primerno ureditev plač, zlasti preureditev plačilnega pravilni-ka, ki je razločeval med oženjenimi in neoženjenimi delavci. Cena vseh potrebščin se je dvignila za toliko in toliko odstotkov, delavske plače so pa ostale predvoje. Nevzdržne plačilne razmere ilustrira predvsem okolnost, da delavci z družino niso dobili več v gotovini kot pet kron do deset kron na 14 dni, vse jim je požrla aprovizaci-ja, ki pa zdaleka ni tako popolna, kajti pri rudniku se je dobilo le nekaj moke, par dekagramov masti, malo ješčenja in marmelade, druge potrebščine, kakor mleko, meso, obleko in obutev si pa kupi za družino od deset glav za 10 kron na 14 dni. Bila je pa tudi mnogo slučajev, da delavec sploh ničesar ni dobil izplačanega v gotovi-ni, marveč je še dolžan erarju na aprovizaciji. Zato delavstvo ni moglo prenehati s stavko, dokler ni doseglo izboljšanja plačilnih razmer, in stavka se je nadaljevala. Drugi dan stavke se je dvorni svetnik vrnil z dopusta; ker je pa delavstvo soglasno izjavilo, da se z njim sploh ne pogaja več, je prišel v Idrijo zastopnik ministrstva za javna dela, rudniški svetnik Pohl. Pri slednjih pogajanjih se je Billek seveda na vso moč šulil vmes, ostal je pa še vedno stari de-lavski "priatelj"; kot hišni gospodar — pogajanja so trajala cele ure — niti stola ni ponudil delavcem pri pogajanjih v posvetovalni-ci rudniške direkcije; lačni delavci so si morali sami vzeti dovo-ljenje, da so se poslužili stolov.

Uspeh dvodnevnih pogajanj je bil, da je Pohl obljubil delavcem zboljšanje aprovizacije in pa 15odstotno zvišanje doklad.

Ker je vojaška oblast pritiskala na delavstvo in grozila z oro-žjem — pripravljeno so bili Madžari s strojnimi puškami! — je de-lavstvo sklenilo, da gre v četrtek na delo, dočim naj se pogajanja nadaljujejo.

Delavski svet se z doseženimi koncesijami ni mogel zadovoljiti, vzal jih je le na znanje, pridržal si pa pravico, da se pogaja direktno z ministrstvom in odpošlje v ta namen na Dunaj tri delegate. — Pohl je delavcem odsvetoval ta korak, češ, da je — škoda stroškov —. Že dne 25. julija je bila deputacija delavskega sveta spre-jeta v avdienci pri min. za javna dela Homannu. Spremljali so de-putacijo drž. poslanec Gostinčar, Ravnihar in Skaret ter ravnatelj Kristan. Delavcem je prevsem padlo v oči ljubeznjivo obnašanje mi-nistrstva, kar primerjati ga niso smeli z onim dvarnega svetnika Billeka. Minister Homann je priznal delavstvu še nadaljnjih 15 od-stotkov doklad in tudi sicer obljubil po možnosti ugoditi delavskim željam. Tudi se je zahvalil poslanecem za informacije in jih prosil, naj mu še nadalje gredo na roko z pojasnili.

Drugi dan je šla deputacija k poljedelskemu ministru radi do-bave potrebnih drv za delavstvo. Tudi tukaj so naši delavci našli odprta ušesa in se jim je vse obljubilo. Pri vsej tej akciji so dobili delavci vtis, da so centralne oblasti delavstvu bolj naklonjene, kot lokalne. Rudniška direkcija, ki bi morala posredovati med delav-stvom in ministrstvom v korist delodajalca in delojemalca, se po-stavlja na stališče, kot bi šlo vse iz njenega žepa. Ali morda samo raditega tako pritiska na delavstvo in mu jemlje eksistenčno mo-žnost, da se izkaže z večjim dobičkom, čigar posledica so večje tau-tijeme in druge doklade?

Položaj v Idriji je zopet normalen, to se pravi stradamu kot prej. (Dalje 14 vrst zaplenjenih). Edini svet, ki ga imamo za nemško ru-dniško gospodo, je ta, naj vestno izpolnjuje svojo dolžnost brez na-ravnostnega sovraštva, naj skrbi, da bo letos aprovizacijski aparat bolje funkcioniral, da ne bo zopet zginito na vagona za Idrijo do-loenega krompirja, kot se je zgodilo lani po krivdi rudniške direk-

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali je more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO-AMERIKANSKEM KOLEDARJU za leto 1919.

### Cenik Knjig

kateri ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY  
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

#### POUČNE KNJIGE:

Ahrov nemško-angl. tolm. v. v. — 50  
Domači sadravniki mali — 25  
Hitri računar (nemško-angl.) — 50  
v. v. — 50  
Poljedelstvo — 50  
Sadlerjeva v. pogovorih — 25  
Slov. angl. in angl. slov. slovar — 150  
Veliki slov. ang. tolm. — 250  
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:  
Bilpotisem — 25  
Dve halogri: "Čaršnja šentov" — 25  
in "Trije šentov" — 25  
Postrežba bolnikov — 50  
Prizna uš in trtoraj — 50  
Vojna na Balkanu 18 svet. — 150

#### RAZGLEDNICE

Newyorška, božična, velikonočna in noveletne komad po ducat — 25

#### ZEMLEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa — 25  
Avstro-ogrski, veliki v. v. — 50  
Cel svet mali — 10  
Cel svet veliki — 25  
Evropske v. v. — 50  
Vojna skematska mapa — 50  
Vojni atlas — 25  
Vojni atlas nov — 25  
Zemljevidi: Ala, Aris, Oala, Cal. itd. po — 25  
Združenih držav mali — 10  
Združenih držav veliki — 25  
Združenih držav skematska mapa, na drugi strani pa cel svet — 50

### PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri vseh bolečinah in po-  
juben kot domači zdravilo.  
Jedino pravi v varstveno znamko od-  
r. 8. c. c. v. lektorat in razpisatelj  
P. A. D. RECHTER & CO.  
94-96 Washington Street, New York, N. Y.

## Ameriška artilerija

Kako so Združene države pripo-mogle k zavezniški zmagi s svoji-mi velikanskimi topovi, s kateri-mi se strelja 30 milj daleč, je po-jasniti sinoči na seji ameriške dru-žbe mehaničnih inženirjev poro-čnik Dexter C. Buell, ki je bil pred-nekaj mesece še železniški uradnik v Omahi in je zadnji čas v Fran-ciji nadzoroval prevažanje ameri-ških velikih topov.

Ko Združene države iz tega ali drugega vzroka, niso mogle prev-zeti velikanskih topov, ki so bili zgrajeni za njeno armado, obrnili pa so se v drugo porabo. To so 14-palčni topovi in največji na svetu. Streljajo na razdaljo 30 milj; izstreljek tehta 1500 funtov. Njih učinek je uničevalen in ti to-povi so tudi prišli Nemea v Ar-gonskem lesu, da so se pričeli uni-kati. Amerikanci so namerili tri-take topove na Argonski les in streljali iz daljave 18 milj.

Pri Laonu je bil dolg vlak z mu-nicijo za nemške baterije. Tekom 25 minut so oddali ameriški topi vi 7 strelav in ameriški avijatiki so sporočili, da ni več mogoče vi-deti vlaka.

Mornariški departament s. je ne-kaj časa belil glavo, kam bi s te-mi velikimi topovi, pri važni raz-pravi 26. decembra 1917 pa je do-volil, da se ti topovi pošljejo v Francijo. Treba je bilo šest loko-motiv in šest vlakov za prevoz še-stih topov. Načrti za te lokomoti-ve in vozove so bili v nekaj dneih izdelani.

13. februarja t. l. je bilo danc Baldwin Locomotive Co. naročilo je bila izvršena za 26. aprila. Do 25. maja so bili izdelani vsi vozovi za vseh šest topov.

Topove so še preskusili pri San-dy Hooku in izvedenci so bili z uspehom tako zadovoljni, da so navetovali mornariškemu depart-mentu, da naj naroči še tri take topove in pozneje še več.

Spočetka se je nameravalo izro-čiti topove angleški armadi, toda i-ravno v istem času so Nemei o-odvisen oddelek, ki ima svoj urad grožali pristanišča ob kanalu in svoja stanovanja in svoje povelj-Angleži niso mogli prepeljati jih nika.

eije — s tem bo tudi sebi olajšala zadnje trenutke, ki so ji še usoje-ni življenja med nami.

Delavstvu pa pripravljamo slovo, ker ga čakajo še težke preiz-kušnje

## Slovenske novice

### Joliet, Ill.

Pokopan je bil 17. nov. Matija Strniša, star 24 let, doma iz Se-miča. Umril je za pljučnico. Pri-čen v vasi Novi grad na Hrvat-skem, kjer zapušča soprogo in 2 otroka.

Se nismo bili pokopali umrlega sobrata Vinskega, že se spet pri-kaže bela žena v hiši našega roj-aka in sobrata Petra Balkovec ter mu ugrabi nad vse priljubljeno soprogo in mater 7 otrok. Tam je bil res žalosten slučaj, ker je bilo v hiši več bolnikov, namreč mati in 3 otroci; mati je umrla, otroci so bolni jokali. Žalosten prizor je bil videti, predno so mater pone-sli iz hiše. Starejši sin je želel iti k pogrebu matere, toda bolni re-vež se je zgrudil zraven krste ter omedlel, tako da so ga s težavo oživili ter položili v posteljo. Ni ga bilo očesa suhega, kdor je opa-zoval pogreb umrle Marije Balko-vec, kajti ona je bila žena, da se jo bo težko pozabilo ne le pri de-mačih, ampak tudi pri sosedih in drugih ljudih. Bila je članica dr. sv. Družine št. 11 DSD., dr. Ma-rije Sedmih Žalosti KSKJ. in cer-kvenega društva Krščanskih Ma-ter. Pogreb se je vršil 10. nov. na pokopališču Matere Božje, Sharps-burg. Blag njen spomin! Za ranj-ko žalujejo zraven žalostnega so-prega in otrok bratje Jožef, Mi-hael, Matija in Jurij Flajnik ter nevesta Ana Flajnik, bivša Joliet-tanka.

Ravno ta dan so pokopali 8 me-secev staro hčerko našega gostil-ničarja Jahna Balkovec. Tudi tam je imela influenza dober business, ker je spravila v posteljo vso dru-zino.

Na South Side v Pittsburghu se nahaja rojak John Želko, ki je edini Slovenec v tem delu mesta. On vodi tam mesnico in grocerijo ter lastuje lepo hišo, v kateri je tudi bogato opremljena zaloga vsakovrstnega blaga. Ina tudi vinski klet, katera je opremljena z mnogimi sadi sadkeza vinea. Želko je priljubljen mož. Tudi njegova vsa družina je imela in-fluenco, pa so že vsi ozdraveli.

"Bela kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali je more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO-AMERIKANSKEM KOLEDARJU za leto 1919.

Pittsburgh, Pa.  
Influenca se je v tihotapila tudi v društvo sv. Družine št. 11 DSD. Bolnih je več članov in članic. Da se v taki boleznirada prikaže be-la žena, ni nič čudnega. Pred kratkim je pretrgala nit življenja enemu najmočnejših članov tega društva, sobratu Pavlu Vinski, ki

in postaviti v Francijo. Zato je bil general Pershing vprašal, ako jih hoče in takoj je odgovoril, da se mu naj pošljejo kakor hitro mo-góče.

20. junija sta bila odposlana iz Philadelphia dve topa in dva vo-za na parniku "Texol". Ker je bil "Texol" potopljen takoj na prvem povratku iz Francije, se domneva da so Nemei vedeli za te velike topove.

V Francijo je bilo poslanih 200 mornarjev, ki so izvežbani pri železniah, da so oskrbovali te tope 8. julija je prišel prvi top v Fran-cijo. 11. avgusta se je odpeljal prvi top na fronto in kmalu so mu sledili drugi in 5. septembra, 250 dni potem, ko je bil izdelan načrt, je nemško vrhovno poveljstvo ve-delo, da je na delu ameriški inžir-nirski duh.

Top tehta 90 ton. Zgraditi je bi-lo treba posebno železnico in stalo je mnogo napornega dela, predno so prišli topovi na svoje mesto. Za vsak naboj se je porabilo 484 fun-tov smodnika. Strelja se z železniškega voza v kotu 15 stopinj. Pri strelju se pomakne top 44 palcev nazaj, vlak pa 25 čevljev. Pri ko-mentu, da naj naroči še tri take topove in pozneje še več.

Vse to delo so opravili mornar-ji. To je od drugih popolnoma ne-ravno v istem času so Nemei o-odvisen oddelek, ki ima svoj urad grožali pristanišča ob kanalu in svoja stanovanja in svoje povelj-Angleži niso mogli prepeljati jih nika.

eije — s tem bo tudi sebi olajšala zadnje trenutke, ki so ji še usoje-ni življenja med nami.

Delavstvu pa pripravljamo slovo, ker ga čakajo še težke preiz-kušnje

## SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1919 je dovršen ter se ga bo pričelo raspo-šiljati v teku naslednjega tedna. Vseboval bo izvanredno bogato zbirko najbolj različnih člankov po-učne, zabavne in razvedrilne vsebine. Izmed posameznih razprav omenjamo kot posebno pomemb-no v sedanjem času, ko se obeta slovenskemu narodu dolgozaželjena prostost; ono našega rojaka dr. Vošnjaka, ki nosi naslov:

POGLAVJE O STARI SLOVENSKI DEMOKRACIJI. — V tej razpravi se opisuje čas, ko se je na Gosposvetskem polju na Koroškem ustoličevalo slovenske vojvode v slovenskem jeziku. Povdaja se pomen tega pristno slovenskega obreda, ki je brez primere v ustavni zgodovini evropskih narodov. To ustoličenje nam kaže, da je znal ceniti slovenski narod demokratične naprave že v onih davnih ča-sih in da je bil tudi v svojem sredu demokratičen, to je, da se je zavedal dejstva, da je narod kot tak glavna avtoriteta. Opisuje se žaloigro slovenskega kmeta, ki je vstoličil vojvodo ter plačilo, katero je dobil njegov potomec od Habsburžanov, krvnikov slovenskega naroda.

Nadaljna nad vse zanimiva in obenem tudi jedrnat razprava, katero prinašamo v letošnjem Ko-ledarju, je ona dr. H. Hinkovića:

JUGOSLOVANSKI PROBLEM. — Dobropoučeni pisatelj pojasnjuje upravičenost naših zahtev kot troimenskega naroda do združenja v eno veliko demokratično državo, ki bo predstavljala mogo-čen jez proti nemški pohlepčnosti, obrnjeni v iztočno stran.

V izvanredno lepo pisani in ganljivi povesti:

MADALENA GONDI se opisuje žalostno življensko zgodbo siromašne deklice z Apeninov, ki je prišla v razkošno Florenc, mesto Medicejcev, kjer je postala vsled čudnih zapletljajev usode mati enega izmed naravnih sinov toskanskega vojvode, ne da bi bila deležna tudi časti, zvezane s tem. Nad celo povesti leži čar italijanskega kolorita.

Nadaljna razprava se tiče moža, ki je hotel zavojevati celi svet. Ta mož ni nihče drugi kot nemški kajzer, ki je sedaj tako žalostno propadel. Dočim je mislil, da se nahaja na vrhuncu svoje slave in svojih uspehov, je že stal na robu propada, v katerega telebne vsak, ki pusti vnmear pravi-co in resnico ter ustanavlja tiranstva na puštošenih domovih prostih narodov.

V Koledarju je še nebroj drugih manjših razprav, povesti, črtice, zdravstvenih navodil, miglja-jev za gospodinje ter obilo anedekt, smešnic in statističnega materiala.

Koledar krasi veliko število slik, tikažojih se novejših dogodkov ter odličnih mož, kojih imena so v ustih vsakega.

Ker se bo tiskalo le omejeno število Koledarjev, je umestno, da ga vsakdo nemudoma naroči.

CENA 40c.

NAROČAJTE PRI:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

## Terorizem v Nemčiji

**LIEBKNECHT NA DELU. — DANES ZVEČER SE BO PRIČELA V BERLINU STRAHOVLADA. — EBERT MENI, DA EKSTREMISTI NISO DOVOLJ MOČNI.**

Pariz, Francija, 5. decembra. — Journalov poročevalec piše iz Curiha, da bo v petek zvečer pod vodstvom radikalnega socialističnega voditelja dr. Karola Liebknechta izbruhnila v Berlinu strahovlada. Poročilo pravi, da ima dr. Liebknecht 15 tisoč dobro oboroženih moč.

Berlinsko prebivalstvo je priprušeno na milost in nemilost moreče druhalje in v mestu ni nikake avtoritete.

Berlin, Nemčija, 5. decembra. — Ako se močje, kakor Hindenburg, drugi nemški general in celo prejšnji nemški princ in knez in take osebe kot je grof Westarp in Hildebrandt javno izjavijo v prilog Ebertove vlade, s tem se ni rešeno, da so kar čez noč postali pripravi socialisti, ali pa so jih navdahnile demokratične ideje, temveč vsled strahu pred Liebknecht-Luxemburg-Spartacus stranko.

Od 9. novembra, ko je dr. Liebknecht z okna, s katerega je obhajal Viljem govoril ljudstvu, razglasil nemško republiko, je moč Spartacus-stranke tako narasla, da dela zdaj po celi Nemčiji tak hrup, da so se zbalji celo največji junaki stare cesarske vlade.

Ebert in drugi voditelji nove vlade, ki dobro poznajo te ekstremne socialiste, ostajajo hladni ter ne vzamejo njihovega početja za resno.

Socialisti groze junkerjem, rojalistični vojniki pa zahtevajo, da se odstrani rdeča zvestava.

Položaj je skrajno resen. Samo brezobzirna odločnost in najstrožje odredbe morejo rešiti situacijo. Vlada pa stoji s prekrizanimi rokami in pusti vse radikalne elemente, da razširijo svojo moč.

Socialisti zahtevajo, da se takoj aretirajo feldmaršal Hindenburg in drugi reakcijski generali ter da se takoj premesti glavni stan iz Cassela v Berlin. Tem generalom se tudi ne sme dovoliti, da bi prišli v notranjost dežele na čelu svoje armade.

Socialistični agenti hodijo po Westfalskem, med njimi Liebknecht sam, ter pozivljajo ljudstvo, da se naj polasti industrialnih naprav in drugih privatnih lastnin. Pravijo, da se jim ni treba bati Berlina.

Na sinočnem zborovanju v Essen je bil stavljen predlog, da se naj takoj prične po celi Nemčiji ruski boljševizem. Dasiravno je večina ta predlog zavrnila in se je izrazila proti takemu kršenju postave, je vendar množica odkorskala proti Rheinisch Westfalsche Zeitung, ki je vedno branila kapitaliste proti delavstvu.

Vstop pa jim ni bil dovoljen, nakar so demonstranti razbili vrata in okna, pogrnili urednike in drugo opremo iz poslopja ter so uničili nekaj strojev. S poslopja so sueli rdečo-belo zastavo in so razobesili rdečo. Oddanih je bilo tudi nekaj strel in ranjenih je bilo več udeležencev.

Voditelji nemirov so govorili ljudem s balkona. Rekli so, da je zaplenitev časopisa samo pričetek velike revolucije. Nato so demonstranti zasedli tudi prostore Wolffove agencije, ki se je nahajala v istem poslopju ter so poslali brzojavko, ki poroča, da bo Rheinisch Westfalsche Zeitung nadaljevala kot glasilo naroda.

Tudi po drugih krajih so nekateri delavski in vojaški sveti povzročili nekatere izgrede. V Halle so vdrl v prostore Saale Zeitung ter so vstavili izhajanje, ker list ni hotel pisati v socialističnem smislu. Včeraj je delavski in vojaški svet v Duesseldorfu postavil pod cenzuro list Duesseldorfer Nachrichten.

**ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA".**  
**NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH**

## Clevelandske vesti

Kršeni so bili v cerkvi sv. Vida v nedeljo 17. nov.: Lucija Pire, Anton Gerbic, Avgustin Zakrajšek, Frank Dragolič in Matija Cimperman.

In kadar mrtvim klenka, takrat je pesna grenka... Ostrina morilnega orožja influence je skrhana, ne pa uničena. Posamezni entitji pekoče zarezne tem bolj, ker so že brezskrbno dihal, da je odšla morilka. Samo močni in krepki ljudje so padali in to po večini v dobi povprečne človeške starosti 33 let.

Frank Bavec je umrl 14. nov. po dnevnici bolezni v 36. letu svoje starosti. Doma je bil iz Podgorke, župnija Stari Trg pri Ložu. Zbolel je takrat, ko je umrla njegova sestra Mrs. Frances Kukec. Devet dni za njo je odšel v večnost tudi Frank. Hudo ga je zadelo, ko je gledal sirotke svoje sestre, ki so ostale brez očeta in matere. Vprašal je, če se bo dobil za njegovo prst v sirotišnici. V bolnici je tipl pri misli, kaj bo z njegovimi peterimi otroki. Take misli posebno slabo vplivajo na bolnika. In kolikor bolj se mu je zagotavljal, tem bolj je povpraševal, če bo res vse preskrbljeno. Skripen je bil za druge, svojo družino je preskrbel vsaj za nekaj časa, ko je bil član treh društev: Presv. Srca Jezusa, sv. Vida št. 25 KSKJ in Loška Dolina. V Ameriki je bival 10 let. V starem kraju zapuša mater, tukaj pa soprogo, štiri sinove in eno hčerko.

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

Anton Kaluža, star 34 let, doma iz Nerina, župnija Smihel pri St. Petru. Pokojni ima takaj dve sestre. Bolehel je več tednov, vendar ni maral postrežbe od drugih. Stanovanje se mu je dopadlo tam, kjer so si fantje gospodinjili. Ne

John Urbic, star 35 let, doma iz vasi Lipsen, župnija Grabovo pri Cerknici. Zapuša dva otroke.

Angela Intihar, stara 20 let, doma iz vasi Čajnarje, župnija Sv. Vid nad Cerknico. Pred njo je umrl novorojenček, ki je bil pokopan skupno z materjo. Družina je bila pred letom v tem mestu, pa je bila odšla v West Virginijo. Pred kratkim se je vrnila v Cleveland. Sestra pokojne je prihitela k pogrebu iz W. Va.

## Kašelj

Je vsakdanji gost skoro po vseh hišah; nihče ni neprijatelj tega nadležnega gosta; in vendar se tako rad in nepričakovano pojavlja in ostaja rad dalje časa pri hiši. Očistite ga s kakim dobrim zdravilom, preden se ne ukorenini v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

## Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča), ki je že od leta 1881 uspešno odpravljal kašelj, prehlad, hripavost, bronhitis in influenco. Očisti in odpravi kašelj in rad jo daje časa pri hiši. Očistite ga s kakim dobrim zdravilom, preden se ne ukorenini v vašem telesu. Vzemite splošno znano zdravilo zoper kašelj in to je:

W. F. SEVERA CO.  
CEDAR RAPIDS, IOWA

koliko pred smrtjo je bil vprašan kje ima denar, da bi se vedelo za slučaj smrti; odgovoril je, da je njegova zadeva. Tako so ostali so rodiniki in tovariši v negotovost do njegove smrti.

Frank Zakrajšek, star 32 let, je preminul po dnevnici bolezni. Doma je bil iz Kerkovega, fara Vel. Lašče. Bil je član društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 S. D. Z. Tukaj zapuša brata in sestro omoženo Cimperman, v starem kraju pa očeta, mater, 3 brate in eno sestro.

Jožef Tomšič, rojen 5. mare. 1888 na Jami pri Žužemberku. Tu zapuša zalutelo soprogo, hčerko sestro, svaka in mnogo prijateljev. Bil je član društva Maceae in društva W. O. W.

Nasi slovenski vojniki v amer. 4. armadi na Francoskem se. Glasajo zadnje čase bolj pogosto Rudolf Sinkovec se je z nami vedel pred letom, te dni pa je prišlo poročilo, da je ubit. Slava ju naku!

Iz Newburgha.

Bolni so: Mrs. Meljač že dal časa; Mrs. Resnik je že več mesecev primorana ostati v hiši; Fran Kokotec, eden izmed naših delav. nih cerkvenih moč; John Hrovat John Turk, Anton Novak, Antor Šraj, Mrs. Ovinik, John Kaplan Mrs. Debeljak, Mrs. Tekavčič, Fr. Blatnik, John Vidmar, John Zaj. Frank Verhune, ki se je podal v bolnišnico sv. Aleša, ter še več drugih.

Umrl je Karol Kohel iz Brooklyna; zbolel je za influenco, nakar se ga je lotila tudi pljučnica; ter ga premagala. Zapuša ženo in 4 otroke.

Krščen je bil Viljem Japel iz Randalla. Tudi Randall napreduje.

Obiskal nas je Mr. Walter Predović iz Colorada na poti v Washington. Mr. Predović je navdušen Slovenec, dasi je preživel večino svojega življenja v Ameriki in je popolnoma ameriškega obnašanja in značaja. Moč, kakor je Mr. W. Predović, zelo potrebujemo mi Slovenci!

Iz Collinwooda.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

Umrl so: Josephine Gruek stara 2 leti; Mary Mah. 34 let; Mary Hočevar, 23 let; Frances Skebe, 15 let; Joseph Knaus, 20 let; Julia Troha, 19 let; Mary Kosemelj, 11 let; Frances Malečkar, 36 let; Frank Struška, znani gostilničar na Calcutta Ave., ko je umrl, so mu prišli prijatelji in sorodniki ter društveni krakeri sprejeli 20. nov. Vsi omenjeni so bili žrtve influence.

## Naj v miru počiva!

V poročilu o drugem shodu Sl. Rep. Zdržišča v New Yorku dne 30. novembra je med drugim omenjeno, da sem "napadal organizacijo (S. R. Z.) zaradi — pokojne Krfske deklaracije".

Ta lakonično kratki stavek je mogoče razumeti le dobesedno, to je v smislu, kakor ga je hotel dotični poročevalec insinuirati čitateljem, hoteč jih vedoma zavesti v napačno mnenje.

Vsled tega mi budi dovoljeno, podati kratko pojasnilo, ne v lastno obrambo in ne za izzivanje ponovne brezkončne polemike, ker so časi za to prerresni, pač pa v pouk članom S. R. Z. v New Yorku in v prid splošnemu narodnemu gibanju.

Izzvan, da govorim na tem shodu, sem imel namen: 1. dokazati in prepričati člane S. R. Z., da je Krfska deklaracija v resnici mrva in 2. vzpodbuditi jih k delu zanj in dejanjem.

Večina slovenskih in hrvatskih listov je že pred več tedni z velikim veseljem zabeležila vest, da je Krfska deklaracija pokopana. In je zapela svoj "Requiescat" čes, da je s tem odstranjen zadnji kamen spoditkanja in zadnja ovira za složno (ne skupno) delovanje brez vsakih napadov in medsebojnega ovriranja. Pozivali pa so obenem svoje čitatele, da se polajo na resno delo, ker nam preti sovražnik, ki grozi omejiti našo komaj priborjeno svobodo.

Vse to so ustanovitelji S. R. Z. v New Yorku hoteli ali nehoti prebrati in ravnotako tudi vse važne dogodke tekom zadnjih dveh mesecev v domovini in v inozemstvu.

Kolikor se tičejo naših stremenj, kajti zamolčali so jih popoloma.

Nimam nič proti temu, da se radi Krfska deklaracija kot agitacijsko sredstvo za organiziranje našega naroda, ali vsekakor pa je reba pri tem povedati tudi resnico.

Tudi medsebojna konkurenca je takorekoč potrebna, da bo na način vse narod čim prej organiziran, toda posluževati se je treba poštenih sredstev, ne pa lukjanja enega na drugega, zlasti ker je sedaj odstranjen tudi zadnji povod za nesoglasje in — nelastnost.

Na ustanovnem shodu S. R. Z. v New Yorku, kakor je bilo razvidno iz zapisnika, kakor tudi na drugem shodu je bil takorekoč glavni predmet Krfska deklaracija, to se pravi, glavni gromovnik na teh sestankih so bruhali svojevolje jeze in ogorčenosti na one ki so jo podpisali, na člane Jug. Nar. Sveta v Washingtonu in tudi na člane S. N. Z. Zatrjevali so da Krfska deklaracija še živi, da jo je treba vsled tega pobijati in se boriti proti onim, ki jo "zagovarjajo". Sklicevali so se pri tem na Pašičevo izjavo v Londonu začetkom oktobra, čes, da se bo zelinjenje Jugoslovancov izvršilo na njegovi podlagi.

To neresnično trditve v zaostost v datum sem hotel korigirati, navajajoč novejšo datume in izjave, ki so dokaz, da se nihče ne ozira na Pašiča, ne na Krfsko deklaracijo. Navedel sem izjave posameznih članov Jug. Nar. Sveta in Jug. Odбора z dne 22. oktobra, zatem izjavo Jug. Nar. Sveta dne 1. novembra, s katero so javno nastopili proti Pašičevi imperijalistični politiki na podlagi Krfske deklaracije, razloži pomen konferen v Ženevi dne 7. novembra, omenil Trumbičevo izjavo v Londonu, da bo celokupen dogovor med Jug. Nar. Svetom v Zagrebu in zastopniki Srbije in Črne Gore od 26. novembra glede začasnega uravnave vseh jugoslovanskih pokrajin, v katerem pa se zrecno poudarja, da bo šele ustavotvorna skupščina določila, da li bo bodoča skupna država monarhija ali republika.

Po izjavi g. Keržeta v zadnji številki "Casa" je bila doseda, glavna naloga S. R. Z., pobijati in rušiti ono, kar so drugi gradili; še čemur je najbol



